

Rok, Bogdan

XVII Krajowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji, Wrocław 9-11 września 1994

Medycyna Nowożytna 2/1, 147-155

1995

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KRONIKA ŻYCIA NAUKOWEGO

Bogdan Rok

Warszawa

XVII Krajowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji. Wrocław 9 – 11.09.1994 r.

Zgodnie z tradycją co trzy lata odbywa się zjazd Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji. Na miejsce obrad ostatniego, zwołanego na wrzesień 1994 r., wyznaczono Wrocław. Tutejszy oddział PTHMiF jest jednym z większych w kraju. Od lat prowadzony był wzorowo przez prof. dr hab. Tadeusza Heimratha, potem prof. dr hab. Zbigniewa Domosławskiego, a w ostatniej kadencji prezesem został młody historyk farmacji mgr Andrzej Syroka. Już w tym miejscu należy zaznaczyć, że prof. T. Heimrath z żelazną dyscypliną wprowadził zwyczaj odbywania comiesięcznych spotkań naukowych Towarzystwa. Tradycję tę przejęli i realizowali jego następcy. Prof. Z. Domosławski wprowadził zwyczaj organizowania posiedzeń Towarzystwa poza Wrocławiem, z bardzo licznym udziałem lekarzy i farmaceutów z całego Dolnego Śląska. Problematyka naukowa historii medycyny i farmacji stała się ważnym elementem w ogólnohumanistycznym kształceniu medyków. Towarzystwo zainspirowało wiele konkretnych badań naukowych z zakresu historii nauk medycznych, zwłaszcza z okresów najnowszych. Wskazano na potrzebę podjęcia badań nad historią medycyny polskiej XIX i XX w. w ośrodku lwowskim. Po drugiej wojnie światowej z ośrodka lwowskiego przybyło do Wrocławia w sumie 35 pracowników naukowych dawnego lwowskiego Wydziału Lekarskiego i stanowiło to podstawę do zorganizowania fakultetu medycznego we Wrocławiu. W Towarzystwie zwrócono jednocześnie uwagę na konieczność nawiązania do tradycji medycyny śląskiej. W ostatnim zaś czasie z inicjatywy najmłodszego kręgu wrocławskich historyków medycyny podjęto badania nad metodologią badań historycznomedyc-

cznych. W ośrodku wrocławskim doszło jednocześnie do ścisłego współdziałania w badaniach naukowych historyków medycyny lekarzy i historyków. Historycy medycyny z Akademii Medycznej nawiązali ścisłą współpracę z historykami z Uniwersytetu Wrocławskiego. W wyniku tych działań doszło do zorganizowania ważnych przedsięwzięć naukowych. Oddział wrocławski przystępując do organizacji zjazdu PTHMiF miał za sobą długą drogę rzetelnej i wytrwałej pracy, a wielu członków naszego oddziału poszczycić się może konkretnymi osiągnięciami naukowymi z zakresu historii medycyny.

Pierwsze prace nad zorganizowaniem Zjazdu podjęli prezes Oddziału mgr Andrzej Syroka i wiceprezes dr Wanda Wojtkiewicz-Rok. Na nich to spadł potem główny ciężar organizacyjny. Na czele Komitetu Organizacyjnego jako przewodniczący stanęli dr hab. n. hum. Bogdan Rok i dr hab. n. med. Edmund Waszyński. Honorowy patronat nad Zjazdem objął rektor Akademii Medycznej we Wrocławiu prof. dr hab. Jerzy Czernik. Ze strony Akademii Komitet otrzymał wiele konkretnej pomocy, zwłaszcza finansowej. Informacje o Zjeździe przesłano do wszystkich członków PTHMiF, a także do wielu ośrodków naukowych zajmujących się historią medycyny, zwłaszcza w krajach sąsiednich. Zjazd zawsze ma na celu zaprezentowanie konkretnych badań naukowych poszczególnych ośrodków i członków naszego Towarzystwa. Wychodząc z takiego założenia postanowiono, by dopuścić w czasie obrad Zjazdu do zaprezentowania jak największej liczby referatów i komunikatów, które zobrazować mogły kondycję polskiej nauki historii medycyny. W sumie napłynęło ponad 80 zgłoszeń. Postanowiono więc wyodrębnić 5 sekcji problemowych. Ważne było też zgłoszenie się na Zjazd z referatami blisko 10 przedstawicieli historii medycyny z krajów europejskich: z Litwy, Białorusi, Ukrainy, Czech, Niemiec, a także z Francji. Goście zagraniczni przedstawili ważne referaty wskazujące na stan powiązań w zakresie historii medycyny pomiędzy naszym krajem a krajami sąsiednimi oraz na stan badań historyczno-medycznych w tamtych krajach. Zjazd zainspirował dalszą międzynarodową współpracę naukową pomiędzy naszym Oddziałem Towarzystwa a wymienionymi krajami. Więzy nawiązane w czasie Zjazdu owocują już konkretnymi współdziałaniami naukowymi.

Obrady trzydniowego Zjazdu odbywały się w budynku Dolnośląskiej Izby Lekarskiej. Prezes Izby dr Włodzimierz Bednorz okazał organizatorom wiele życzliwości, w nadzwyczajny sposób przygotował na przyjęcie gości dużą salę konferencyjną i kilka innych sal, w których odbywały się obrady poszczególnych sekcji.

Na terenie Dolnośląskiej Izby Lekarskiej zorganizowano także dwie niewielkie wystawy przepięknych akwarel malowanych przez lekarzy. Z inicjatywy dr hab. Edmunda Waszyńskiego wystawiono interesujące akwarele prof. dr med. Henryka Becka (1896-1946). Znany profesor ginekologii z okresu międzywojennego wywodził się ze Lwowa, pracą zawodową związany był z Warszawą, tu także przetrwał wojnę w ciężkich warunkach ciągłego ukrywania się przed Niemcami. H. Beck był autorem kilku tysięcy miniaturowych akwarel, które określić możemy jako „niepospolite dzieła wielkiej duszy”. W specjalnie wydany katalog wystawy W. Wojtkiewicz-Rok napisała o nich: „Małe obrazki z życia przenoszą nas w atmosferę humoru, żartu, radości, smutku, tęsknoty i nadziei minionych lat”. Większość tematów brał autor tych obrazków z życia lekarskiego dawnego czasu. Przejmujące są natomiast te akwarele, które powstały w czasie walki o przetrwanie w ruinach Warszawy po Powstaniu. Akwarele H. Becka wypożyczono ze zbiorów Głównej Biblioteki Lekarskiej w Warszawie, a wspomniany katalog z wystawy przygotowali E. Waszyński i W. Wojtkiewicz-Rok.

Druga wystawa prezentowana podczas Zjazdu zorganizowana została z inicjatywy dr W. Wojtkiewicz-Rok. Przedstawiono na niej akwarele prof. dr hab. Zbigniewa Hirnlego, emerytowanego profesora Akademii Medycznej we Wrocławiu. Z. Hirnle – wrocławski radiolog – znany jest również ze swej twórczości literackiej i malarskiej. Kilkakrotnie wcześniej prezentował swoje akwarele z pejzażami naszego kraju. Wystawa z okazji Zjazdu zawierała najciekawsze prace prof. Z. Hirnlego, była swego rodzaju wycieczką po wielu miejscach historycznych zwiedzanych przez Autora. Uczestnicy Zjazdu przypominali sobie obrazy wody Bałtyku, polskich uzdrowisk na Kujawach, zamków śląskich i pejzażu Bieszczad. Specjalny katalog wystawy przygotowany został przez dr W. Wojtkiewicz-Rok i dr M. Kordas.

Biblioteka Akademii Medycznej z okazji Zjazdu zorganizowała wystawę ekslibrisu lekarskiego. Przygotowali ją dr Leszek Barg i mgr Zofia Tichy.

Dla uczestników Zjazdu zorganizowano także wycieczki. Mogli więc oni poznać zabytki Wrocławia, przede wszystkim zaś tłumnie zwiedzano Panoramę Raclawicką. W roku 1994 przypadała dwusetna rocznica Powstania Kościuszkowskiego. Uczestnicy Zjazdu mogli więc czynnie uczestniczyć w okolicznościowych wystawach rotundy wrocławskiej. Przewodnicy wrocławscy zadbali o zwiedzenie szczególnie atrakcyjnych miejsc. Goście spoza Wrocławia poznali więc przy okazji stolicę naszego regionu.

W ostatni dzień Zjazdu zorganizowano specjalną wycieczkę do Trzebnicy. Dolnośląskie miasteczko słynie ze średniowiecznej romańskiej bazyliki pamiętającej czasy św. Jadwigi śląskiej słynącej z propagowania w XIII w. miłosierdzia, opieki nad ubogimi i chorymi. Słynne miniatury średniowieczne przedstawiające żywot św. Jadwigi nawiązują kilkakrotnie do ówczesnej opieki nad cierpiącymi. Po bazylice oprowadzał uczestników wycieczki ks. dr Franciszek Kielbasa, znany historyk wrocławski. W czasach najnowszych w Trzebnicy zbudowano Ośrodek Replantacji Kończyn, Mikrochirurgii, Chirurgii Ręki i Chirurgii Ogólnej prowadzony przez prof. Kociębę. Uczestnicy Zjazdu mogli więc zapoznać się równocześnie z jednym z najnowocześniejszych szpitali chirurgicznych w kraju.

Uroczyste otwarcie Zjazdu nastąpiło w obecności ponad 150 uczestników, członków PTHMiF oraz zaproszonych gości. W obradach plenarnych wzięli udział: przewodniczący Rady Miejskiej Wrocławia Andrzej Łoś, przedstawiciel prezydenta Miasta Wrocławia i dziekan Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu prof. dr hab. Jan Kornafel, który reprezentował JM Rektora Akademii.

Zjazd wrocławski przypadł w roku siedemdziesięciolecia „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny”. W związku z tym redaktor naczelny prof. dr hab. Tadeusz Brzeziński już na obradach plenarnych przedstawił okolicznościowy referat na temat tego najważniejszego pisma polskich historyków medycyny.

Jednocześnie obchodziliśmy szczególnie ważną setną rocznicę powstania Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Lwowskiego. Powołanie do życia fakultetu lwowskiego nastąpiło 9 września 1894 r. Wrocławski Zjazd rozpoczynał się w równą rocznicę tego tak istotnego wydarzenia dla historii medycyny polskiej. Wspomniano już, że wrocławski ośrodek medyczny nawiązuje do tradycji lwowskiej. Na sali obrad znalazło się kilku nestorów – profesorów lwowskich, którzy później odegrali ważną rolę naukową przede wszystkim na uczelni wrocławskiej. Wymienić tu należy medyka sądowego prof. dr hab. Bolesława Popielskiego i ginekologa prof. dr hab. Kazimierza Zbigniewa Jabłońskiego, którzy jeszcze we Lwowie dopracowali się habilitacji. Na obrady Zjazdu przybył także prof. dr Jerzy Zieliński, który powojenną swą działalność związał ze Śląską Akademią Medyczną. Pierwsze stopnie naukowe zdobywał oczywiście jeszcze we Lwowie. Nestorem lwowskiego fakultetu obecnym na Zjeździe był także prof. dr hab. Eugeniusz Nikodemowicz.

I tę rocznicę zmanifestowano na obradach plenarnych. Lwówianin, prof. dr hab. Krystyn Matwijowski z Uniwersytetu Wroc-

ławskiego w interesująco podanym referacie przedstawił wysoką rangę naukową środowiska naukowego Lwowa na przełomie XIX i XX w., w okresie powstawania Wydziału Lekarskiego. Przywołanie pamięci dziesiątek najwybitniejszych nazwisk nauki lwowskiej najlepiej wprowadziło w atmosferę wielkiego jubileuszu. Na sali obecnych było wielu medyków wrocławskich, którzy wywodząc swe pochodzenie ze Lwowa należą obecnie do wrocławskiego Towarzystwa Miłośników Lwowa.

Uczestnicy Zjazdu w związku z wymienioną rocznicą otrzymali ważne jubileuszowe wydawnictwo Grupy Lekarzy Lwowskich przy Towarzystwie Miłośników Lwowa. Wydawnictwo o „Polskiej sztuce medalierskiej o tematyce medycznej we Lwowie 1868–1937” przygotował Wiktor Dziulikowski. Niewielki albumik z wieloma fotografiami medali przypominać będzie uczestnikom Zjazdu wrocławskiego, że środowisko lekarzy lwowskich we Wrocławiu zawsze pamiętało o swoim umiłowanym mieście na kresach.

Obrady w sekcjach zgromadziły różną liczbę słuchaczy. Najliczniej obsadzona była sekcja II – „Stulecie Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Lwowskiego”. Zdominowała ona całość Zjazdu. W obradach sekcji brało udział około 100 osób. Przewodniczyli jej prof. dr hab. Bolesław Popielski i prof. dr hab. Tadeusz Heimrath. Część wystąpień tu przedstawionych stanowiły różnego rodzaju wspomnienia ludzi związanych ze środowiskiem lwowskim. Wyróżniało się tu obszerne wspomnienie prof. dra hab. Jerzego Zielińskiego z Katowic, który zdecydował się uczestniczyć w Zjeździe pomimo podeszłego wieku. Podobny charakter miało wystąpienie prof. dra hab. Eugeniusza Nikodemowicza oraz prof. dra hab. Kazimierza Zbigniewa Jabłońskiego. W sekcji tej przedstawiono także kilka sylwetek medyków wywodzących się ze Lwowa: prof. dr hab. Bolesław Popielski mówił o drze Zdzisławie Trauffellnerze, prof. dr hab. Tadeusz Heimrath o prof. Tadeuszu Baranowskim. Prof. dr hab. Tadeusz Marcinkowski przypomniał studia lwowskie prof. Tadeusza Żuka. Zespół pod kierunkiem prof. dra hab. Andrzeja Brzeckiego i prof. dra hab. Ryszarda Podemskiego przedstawił dzieje neurologii lwowskiej w okresie międzywojennym, zaś zespół pod kierunkiem prof. dra hab. Tadeusza Sadowskiego opisał działalność Zakładu Higieny Uniwersytetu Lwowskiego przed 1939 r. Dorobek lwowskiej szkoły chirurgicznej zobrazował dr Tadeusz Rejmanowski. Zwrócono także uwagę na tradycję szkoły lwowskiej w Śląskiej Akademii Medycznej (referat lek. med. Rafała Fidyka) i w Pomorskiej Akademii Medycznej (referat lek. med. Marioli Lembas-Sznabel). Ważne były wreszcie wystąpienia mgra Tarasa Tereszczuka ze Lwowa, któ-

ry podjął na Ukrainie szerokie badania nad historią farmacji lwowskiej. Ze strony polskiej lwowskim aptekarstwem zajmowali się w swoich referatach zjazdowych dr Aleksander Drygas i dr Jadwiga Brzezińska. Mgr Maria Hanczarek przedstawiła kilka sylwetek pierwszych studentek Wydziału Lekarskiego we Lwowie, a lek. med. Maria Świrska mówiła o walce z rakiem na terenie Lwowa przed 1945 r. Pewnego rodzaju podsumowanie działalności lwowskiego fakultetu medycznego przed 1939 r. podała dr Wanda Wojtkiewicz-Rok. Poszczególne referaty i komunikaty wywoływały często niezwykle ożywioną dyskusję i jedynie ograniczony czas obrad zmuszał dyskutantów do kończenia swoich wystąpień.

Sekcja I – „Historia medycyny, farmacji i aptekarstwa na Śląsku” prowadzona była przez wrocławian, prof. dra hab. Zbigniewa Domosławskiego, emerytowanego profesora historii medycyny Akademii Medycznej we Wrocławiu i prof. dra hab. Krystyna Matwijowskiego z Instytutu Historii Uniwersytetu Wrocławskiego. Wygłoszone tu referaty przedstawiały różnorodne aspekty historii nauk medycznych na Śląsku od czasów średniowiecza do naszych dni. Zdominowali tę sekcję historycy zajmujący się problematyką najnowszą. Występowali tu uczeni przede wszystkim ze środowiska uczelni śląskich: ks. prof. dr hab. Kazimierz Dola, prof. dr hab. Zbigniew Domosławski, dr hab. Jerzy Burchard, dr hab. Elżbieta Kościk, dr Teresa Grzegorzczak-Skibińska, dr Maria Kordas, dr Bożena Płonka-Syroka, mgr Halina Hanczarek, lek. med. Rafał Fidyka, lek. med. Bohdan Kowala, mgr Andrzej Syroka. Warto odnotować udział w tej sekcji dra Józefa Słowika z Republiki Czeskiej. Problematykę śląską zaprezentowali także historycy z innych ośrodków naukowych kraju: doc. dr hab. Antoni Jonecko z Krakowa, dr Symcha Wajs z Warszawy, dr Zdzisław Mameła z Torunia i mgr Mieczysława Jurek z Krakowa. Sekcja gromadziła zwykle ponad 15 zainteresowanych słuchaczy.

Szerokie zainteresowanie polskich historyków medycyny problematyką dziejów od końca XVIII w. spowodowało konieczność wyodrębnienia sekcji medycyny i farmacji polskiej w XVIII i XIX w. Obrady III sekcji prowadził dr hab. Edmund Waszyński. Problemy zdrowia i choroby w oparciu na jednym z polskich pism oświeceniowych XVIII w. przedstawiła mgr Małgorzata Jaszczyk. Dr Anita Magowska zajęła się polskim aptekarstwem w Poznaniu w I połowie XVIII w. Pozostałe referaty traktowały o zagadnieniach z dziejów XIX w. O ginekologii i położnictwie mówili dr hab. Waszyński i lek. med. Tadeusz Smyrek. Wygłoszono też referaty o psychiatrii (dr Bożena Urbanek) i okulistyce (dr Jo-

lanta Rabus). O studiach lekarskich w okresie zaborów traktowało wystąpienie prof. dr hab. Tadeusza Brzezińskiego i lek. med. Witolda Brzezińskiego. Opiece medycznej w XIX w. poświęcili swoje referaty dr hab. Jolanta Sadowska, dr Jan Nosko, dr Elżbieta Więcowska i mgr Zofia Kostrzanowska. Dr Bożena Płonka-Syroka poinformowała o swoich badaniach nad teoriami Józefa Franka oraz Sebastiana Girtlera i Augusta Ferdynanda Wolfa z początków XIX w. Doc. dr hab. Michał Henryk Umbreit przedstawił sprawę wybicia medalu w 1894 r. przez Gremium Aptekarzy Galicji Wschodniej. W obradach sekcji uczestniczyło blisko 20 osób.

W sekcji IV, poświęconej metodologii historii medycyny i farmacji, wygłoszono szereg referatów dotyczących przede wszystkim problemów polskiej historiografii dziejów medycyny. Wymienić tu należy referaty prof. dra hab. Egeniusza Sienkowskiego, prof. dra hab. Kazimierza Jabłońskiego, dra hab. Tadeusza Srogosza, dra Jana Nosko, Jaromira Jeszke, dra Petera Gorskiego i mgra Stanisława Zwolskiego. Dr n. farm. Aleksander Drygas przedstawił propozycję periodyzacji dziejów farmacji powszechnej i polskiej. Na obradach tej sekcji wygłoszono też referaty dotyczące metodyki kształcenia lekarzy – były to referaty prof. dra hab. Józefa Barancewicza i dr Marii Kordas. Obradom sekcji przewodniczyli prof. dr hab. Eugeniusz Sienkowski i prof. dr hab. Ryszard Ergetowski. Na zebrania sekcji przychodziło po kilkanaście osób.

Sekcja V – „Varia” pomyślana była dla wszystkich innych historyków, członków naszego Towarzystwa, którzy prowadzą często ważne specjalistyczne badania historyczne, a które nie mieściły się w ramach tematyki sekcji wiodących. Obrady sekcji prowadzili dr hab. Władysław Markowski i dr hab. Bogdan Rok. Na pierwszym posiedzeniu obrady skoncentrowano wokół historii medycyny wojskowej. Przedstawiono więc wiele cennych szczegółowych referatów dotyczących historii medycyny wojskowej w okresie międzywojennym i czasów wojny. Wystąpili tu: prof. dr hab. Andrzej Felchner, dr hab. Roman Wankiewicz, dr Czesław Jeśmian, dr Marian Łysiak, lek. med. Winicjusz Dietzius. Przedstawiono także referat nieobecnego na obradach Zjazdu dra Marka Dutkiewicza. W sekcji tej wygłoszono ponadto referaty poświęcone dziejom medycyny starożytnej (dra Wiesława Sudera) i czasów nowożytnych (dra hab. Bogdana Roka, dra Aurimasa Andriušisa z Wilna, mgra Zbigniewa Beli). Pozostałe referaty dotyczyły czasów najnowszych. Warto tu wymienić wystąpienie dr Marty Balińskiej z Paryża, wnuczki Ludwika Rajchmana, która przedstawiła sylwetkę swego dziadka zasłużonego w tworzeniu

organizacji międzynarodowego zdrowia publicznego. Dr Tatiana Swietłowicz z Mińska zaprezentowała komunikat o muzeum historii medycyny Białorusi w Mińsku, którego jest głównym organizatorem. O Muzeum aptekarstwa w Lublinie mówił mgr Konrad J. Weroński. Wiele szczegółowych faktów o działalności służby zdrowia w powiecie dziśnieńskim w okresie międzywojennym zawartych zostało w komunikacie mgra Kamila Krzemińskiego. Dr hab. Władysław Markowski przedstawił referat o polskich publikacjach lekarskich na Węgrzech w czasie II wojny światowej. Pozostałe referaty dotyczyły innych jeszcze aspektów historii medycyny XX w. Wymienić tu należy wystąpienia prof. dra hab. Sławoja Kucharskiego, prof. dra hab. Janusza Kapuścika i dr Danuty Krysy-Leszczyńskiej. W obradach sekcji uczestniczyło zawsze około 20 słuchaczy.

Różnorodność tematyki Zjazdu i liczba wystąpień naukowych członków Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji świadczy o dobrej kondycji nauki historii medycyny i farmacji w naszym kraju. Wiele referatów przedstawiało badania w nie eksploatowanych jeszcze strefach historii nauk medycznych. Wielu uczestników starało się prezentować swoje nowoczesne warsztaty badawcze i metodologiczne. Ożywiona dyskusja w sekcjach pozwoliła dodatkowo na udoskonalenie tekstów. Zauważa się także zgodną i twórczą współpracę na niwie historii medycyny uczonych o wykształceniu lekarskim i historycznym. Symptomatyczne, że współprzewodniczącymi Zjazdu zostali z jednej strony lekarz, a z drugiej historyk.

Teksty wygłoszonych referatów i komunikatów przekazane zostały w większości na ręce organizatorów, którzy podjęli starania o wydanie pamiętnika zjazdowego.

Organizatorzy zadbali o uatrakcyjnienie obrad przez występ zespołu muzycznego podczas otwarcia Zjazdu. Także uroczysta kolacja poprzedzona została występem młodego śpiewaka wrocławskiego – Michała Gogolewskiego, który jednocześnie jest studentem historii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Zjazd zakończyło walne zebranie Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji, na którym wybrano nowe władze Towarzystwa. Prezesem został ponownie prof. dr hab. Andrzej Śródka (Warszawa), a na wiceprezesów wybrano dra Władysława Szczepańskiego (Olsztyn) i dra Jaromira Jeszke (Poznań). Ponownie wybrano też sekretarzem mgr Hanę Bojczuk (Warszawa), a skarbnikiem dr Symchę Wajsa (Warszawa). W skład Zarządu Głównego weszli: dr Jadwiga Brzezińska (Kołobrzeg), prof. dr hab. Andrzej Felchner (Łódź), dr hab. Władysław Markowski (Warszawa), dr Bożena Płonka-Syroka (Wrocław), dr hab. Bogdan Rok (Wrocław), dr hab. Ed-

mund Waszyński (Wrocław), dr Wanda Wojtkiewicz-Rok (Wrocław). Przewodniczącą Komisji Rewizyjnej została dr Elżbieta Więtkowska (Wrocław). Na członków tej Komisji wybrano: prof. dra hab. Tadeusza Marcinkowskiego (Szczecin), prof. dra hab. Zbigniewa Domosławskiego (Wrocław), dra hab. Tadeusza Srogosza i (Łódź) mgra Stanisława Zwolskiego (Kraków). Na redaktora „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny” powołano prof. dra hab. Tadeusza Brzezińskiego (Szczecin).

Jaromir Jeszke

Poznań

Symposium naukowe pt. *Katedra Higieny i instytucje działalności prohygienicznej w Poznaniu i Wielkopolsce – Historia i współczesność, Poznań 16–17 września 1994 r.*

W 1994 r. upłynęło 75 lat od powołania w Poznaniu Wszechnicy Piastowskiej, przemianowanej po kilku latach na Uniwersytet Poznański. Wykłady z higieny ogólnej i higieny szkolnej niemal od początku istnienia poznańskiej uczelni znalazły swoje miejsce w programie nauczania, choć na stworzenie profesjonalnych warunków do prowadzenia dydaktyki i badań naukowych wypadło poczekać kilka lat. Rocznicą stała się okazją do refleksji nad przeszłością praktyk i badań na tym polu na terenie Wielkopolski oraz dzisiejszej kondycji tej dyscypliny. Zakład Higieny Instytutu Medycyny Społecznej Akademii Medycznej im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, kierowany przez prof. M. Jeszke, podjął się, przy udziale Zakładu Historii Nauk Medycznych, trudu organizacji sympozjum pt. *Katedra Higieny i instytucje działalności prohygienicznej w Poznaniu i Wielkopolsce*. Odbyło się ono w dniach 16–17 września 1994 r., w sali im. Śniadeckich uniwersyteckiego Collegium Maius, budynku, gdzie od 1921 r. mieści się Zakład Higieny Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego, a później Akademii Medycznej. Sesja higieniczna stała się jedną z całej serii spotkań tego typu, podsumowujących z perspektywy różnych dyscyplin medycznych minione 75-lecie. Założeniem sympozjum było ukazanie wielkopolskiej problematyki higienicznej w możliwie szerokim ujęciu chronologicznym i problemowym. Ze względu na odmienne grona adresatów pierwszy dzień obrad w całości poświęcono zagadnieniom historycznym, drugi natomiast współczesnym problemom nauczania higieny.